

Miljøtilladelse

**Økologisk sohold
Hundelevvej 36, Løkken
Etablering på 23 DE**

**Husdyrgodkendelsesloven § 10
Dato for gyldighed: 1. juni 2017
Journalnummer 09.17.16-P19-3-17**

Indholdsfortegnelse

1. Miljøtilladelsens omfang	3
1.1 Resumé	3
1.2 Offentlighed.....	4
1.3 Klagevejledning	4
1.4 Gyldighed.....	5
1.5 Ophør.....	5
1.6 Tilladelses indhold og vurderinger.....	5
2. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	6
2.1 Nye og eksisterende anlæg på ejendommen	6
2.2 Anlæggets beliggenhed ift. fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.	8
2.3 Placering i landskabet.....	9
3. Husdyrholdet og produktionsforhold	10
3.1 Husdyrholdet og staldanlæg.....	10
4. Gødningstyper og -håndtering	11
4.1 Husdyrgødning	11
5. Bedriftens påvirkninger af natur og miljø	12
5.1 Ammoniakfordampning og naturområder	12
6. Bilag	14
Bilag 1. Anlægstegning med nr. på bygningsafsnit og lagre	14
Bilag 2. Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder	15

1. Miljøtilladelsens omfang

1.1 Resumé

Niels Terkildsen, Hundelevvej 99, 9480 Løkken har ansøgt om en miljøtilladelse¹ til en etablering af økologisk sohold på 23 DE², på adressen Hundelevvej 36.

I forbindelse med etableringen ændres maskinhuset til løbe- og drægtighedsstald, mens de farende søer er fritgående med hytter på marken.

Den ansøgte virksomhed har CVR nr. 38177362. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de ændringer, der fremgår af tilladelsens vilkår.

Ansøgningen om miljøtilladelse er indsendt til Hjørring Kommune første gang den 30. marts 2017.

Hjørring Kommune har vurderet, at der kan meddeles tilladelse af den ansøgte ændring og udvidelse i henhold til de gældende regler³. Tilladelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende **vilkår**:

- Gyldighed (*vilkår 1.1.1.*)
- Ophør (*vilkår 1.1.2.*)
- Fjernelse af grisehytter, der ikke er i brug (*vilkår 2.1.1.*)
- Opretholdelse af god staldhygiejne (*vilkår 2.2.1.*)
- Husdyrholdets sammensætning og staldsystemer (*vilkår 3.1.1.*)
- Forskrift for olie og kemikalier (*vilkår 4.1.1.*)

Nogle af vilkårene i denne miljøtilladelse kræver registreringer på bedriften og dokumentation. En samlet oversigt over krav til egne registreringer og dokumentation er gengivet her:

- Til dokumentation for, at vilkår vedr. besætningens produktionsniveauer er overholdt, skal gødningsregnskabet kunne forevises.
- Når kommunen på tilsyn forlanger det, skal eventuelle afvigende værdier i gødningsregnskabet i forhold til standardværdier kunne dokumenteres ved f.eks. effektivitets-/produktionskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner, og afregninger fra slagteri eller lignende.
- Den ovennævnte dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i tilladelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

Den nævnte dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.

¹ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug

² De angivne DE er opgivet i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen - Bek. nr. 853 nr. 30.06.2014 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. - med efterfølgende ændringer.

³ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – i resten af teksten blot kaldet "husdyrgodkendelsesloven" samt Lov om miljøbeskyttelse jf. lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006.

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid skal overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappere end vilkårene i denne tilladelse.

1.2 Offentlighed

Orientering om udkast til miljøtilladelse blev den 9. maj 2017 udsendt til høring hos naboer og andre beboere indenfor en skønnet konsekvensradius, samt skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 3 uger.

Der indkom bemærkninger til udkastet fra en nabo, der var i tvivl om adgangsforhold til ejendommen, samt faste afstandskrav til beboelse.

Bemærkningerne gav anledning til Hjørring Kommune blev opmærksom på, at maskinhuset der ændres til løbe- og drægtighedsstald, ikke overholder afstandskravet til naboskel. Det har resulteret i en konkret vurdering af lugtemissionen og efterfølgende dispensation. Projektet er uændret.

1.3 Klagevejledning

Ansøger selv kan klage⁴ over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Det samme kan enhver, der har væsentlig, individuel interesse i sagen, samt en række foreninger og organisationer m.v. Klagen skal være modtaget senest 29.juni 2017 kl 23.59.

Klagen skal indsendes digitalt til Hjørring kommune via Miljø- og Fødevareklagenævnets klageportal. Klageportalen findes på www.borger.dk og www.virk.dk. Nævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet opkræver et gebyr for at klage. Gebyrets størrelse kan ses på <http://nmkn.dk/>.

Afgørelsen kan udnyttes på egen risiko og regning, hvis der klages over den. Det er dog under forudsætning af, at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan i særlige tilfælde afgøre, at godkendelsen ikke kan udnyttes før klagen er behandlet. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan ændre eller ophæve kommunens afgørelse på baggrund af en klage.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolen. En retssag skal være anlagt inden seks måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

Der er til enhver tid mulighed for aktindsigt i sagen jf. forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

---

⁴ Lovbek. Nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kap. 7.

1.4 Gyldighed

Vilkår:

- 1.1.1 Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden for 2 år fra denne afgørelse er meddelt. Hvis dyreholdet ikke er fuldt udvidet inden fristens udløb, bortfalder den del af tilladelsen, der ikke er udnyttet.

Tilladelsen til udvidelse af dyreholdet følger kontinuitetsprincippet jf. § 33 stk. 3 i husdyrbrugsloven regnet fra afslutning af bygge- og anlægsarbejdet.

1.5 Ophør

Vilkår:

- 1.1.2 Ved ophør af produktionen skal stalden tømme for dybstrøelse og rengøres. Fast gødning bringes ud i henhold til aktuelle regler om udspredning. Eventuelle rester af olie og/eller kemikalier bortskaffes i henhold til gældende regulativer herfor.

Hvis husdyrproduktionen ophører, skal ejeren kontakte kommunen, så der kan aftales en forsvarlig nedlukningsplan.

1.6 Tilladelses indhold og vurderinger

I de følgende kapitler gives en beskrivelse af den ansøgte produktion og kommunens vurderinger af de mulige effekter på det omgivende miljø og naturen.

Hvis kommunen har fastsat vilkår, vil de være beskrevet detaljeret i begyndelsen af det kapitel eller afsnit, de vedrører. Det vil ofte være sådan, at ansøger skal kunne dokumentere overfor kommunen, at et vilkår er opfyldt. Eventuelle krav til dokumentation er samlet i afsnit 1.1

2. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

2.1 Nye og eksisterende anlæg på ejendommen

Vilkår:

2.1.1 Når grisehytterne ikke længere er nødvendige for driften, skal de fjernes senest 1 år efter ophør.

Der skal ikke opføres nye bygninger i forbindelse med etableringen. Det eksisterende maskinhus ændres til dybstrøelsesstald, til husning af søerne i løbe- og drægtighedsperioden.

På de omkringliggende arealer etableres der folde til færende søer og smågrise. I foldene placeres der grisehytter. Der ansøges om tilladelse til at placere de enkelte grisehytter som fritliggende i forhold til de andre grisehytter samt de eksisterende bygninger. Den fritliggende placering ønskes for at kunne flytte grisehytterne rundt mellem forskellige placeringer, for at mindske forureningen mest muligt.

Grisehytterne kan placeres indenfor det skraverede areal på anlægstegningen herunder, grundet afstandskrav på 30 meter til naboskel (se afsnit 2.2.32. "Anlæggets beliggenhed ift. fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.").

Det vurderes, at der ikke er væsentlige hensyn til landskab, natur miljø samt naboer, der taler imod den foreslåede placering af grisehytterne (se afsnit 2.3. "Placering i landskabet").

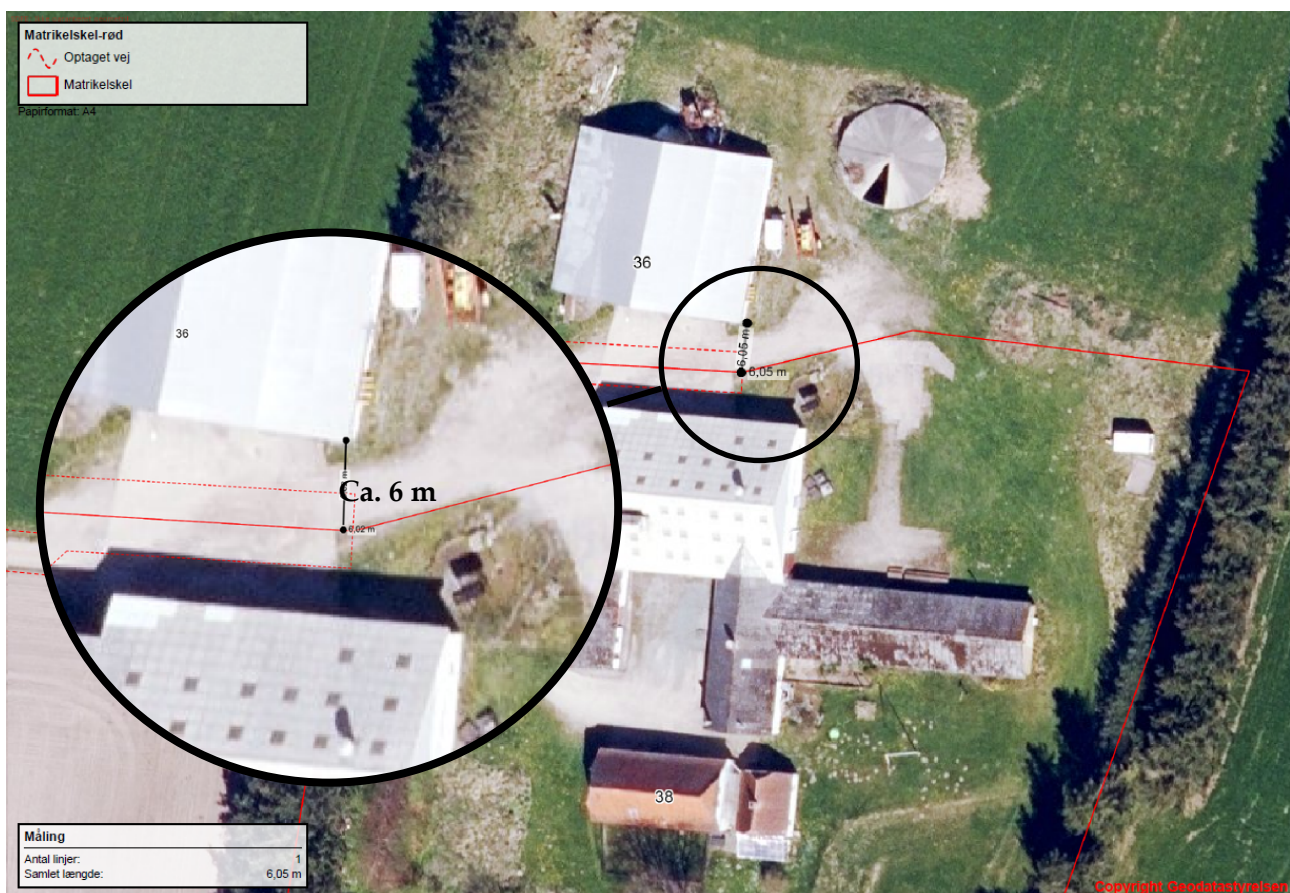
Anlægstegning – Foldene til søer på friland kan placeres i området indtegnet med rødt herover. Grisehytterne kan placeres i området med rød skravering.

2.2 Anlæggets beliggenhed ift. fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.

Vilkår:

- 2.2.1 Der skal opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres, at dybstrøelse og lignende samt foderarealer holdes tørre, at dyrene holdes rene, og at fodringssystemer holdes rene.

Kommunen har konstateret at alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel mv. i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, er overholdt på nær gældende afstandskrav på 30 meter fra naboskel til maskinhuset der ændres til løbe- og drægtighedsstald. Afstanden mellem maskinhuset og nabo skel er ca. 6 meter (se nedenstående kort).

Det er ændringen til stald, der betyder at bygningen omfattes af afstandskravet i § 8, i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, idet bygningen længe har været opført som maskinhus. Hjørring Kommune har vurderet hvorvidt ændringen til løbe- og drægtighedsstald, kan give anledning til lugtgener for nabobeboelsen på Hundelevvej 38. Vurderingen er foretaget på baggrund af en scenarieberegning i Husdyrgodkendelse.dk, på lige vilkår med miljøgodkendelser givet efter Husdyrgodkendelseslovens §§ 11 eller 12, se tabel på næste side.

Hjørring Kommune vurderer at ændringen til løbe- og drægtighedsstald, ikke giver anledning til væsentlige lugtgener for naboejendommen, idet de vejledende geneafstande for godkendelse efter §§ 11 og 12 er overholdt.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumu- lation	Model	Ukorrigeret	Ukorrigeret	Korrigeret	Korrigeret	Vægtet gennemsnits- afstand	Bort- screenet	Genekriterie overholdt
			geneafstand (ansøgt)	geneafstand (nudrift)	geneafstand (ansøgt)	geneafstand (nudrift)			
- Hundelevvej 38	0	FMK	32,71	0,00*	32,71	0,00*	69,69	Ja	Ja
Drægtighedsstald		NY	0,00*	0,00*	0,00*	0,00*	69,69	Ja	Ja
		FMK	32,71	0,00*	32,71	0,00*	69,69	Ja	Ja
+ Svinegræs		NY	23,13	0,00*	18,50	0,00*	288,19	Ja	Ja
		FMK	38,28	0,00*	38,28	0,00*	158,43	Ja	Ja

Hjørring Kommune meddeler herved dispensation fra afstandskrav til ændring af bygningen fra maskinhus til stald. Dispensationen meddeles i henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 9.

Lugt fra stalde vil dog altid i en vis udstrækning afhænge af landmandens indsats vedr. rengøring og staldhygiejne. De vejledende geneafstande bygger på en forudsætning om "god staldhygiejne", hvorfor dispensationen meddeles på vilkår af opretholdelse af god staldhygiejne.

For grisehytterne er der tilsvarende et afstandskrav på 30 meter til naboskel. Samme afstandskrav gælder ikke for afgrænsningen af foldene. Det betyder at grisehytterne ikke kan placeres alle steder i foldene. I foregående afsnit er der indtegnet på kort, hvor hytterne kan placeres.

Kommunen har desuden konstateret, at det projekterede anlæg ikke er i konflikt med eksisterende fredninger, strand- klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer og udenfor skov-, vej- og kirkebyggelinjer.

2.3 Placering i landskabet

Der ændres ikke i bygningsmassen og de lave grisehytter i dæmpede farver vil ikke virke dominerende i landskabet.

De enkelte grisehytter ønskes placeret som fritliggende anlæg, i forhold til de andre grisehytter samt de eksisterende bygninger. Den fritliggende placering ønskes for at kunne flytte grisehytterne rundt mellem forskellige placeringer, for at mindske forureningen mest muligt.

Der er ingen specielle udpegninger (værdifuldt kulturmiljø, særligt bevaringsværdigt landskab mm.) i området, hvor husdyrbruget er placeret.

Grundet grisehytternes begrænsede størrelse, vurderer Hjørring Kommune ikke, at det samlede anlæg vil ændre væsentligt på den samlede oplevelse af landskabet.

3. Husdyrholdet og produktionsforhold

3.1 Husdyrholdet og staldanlæg

Vilkår:

3.1.1 Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Dyrehold og staldtype	Vægtgrænser	Antal årsdyr	DE
Årsso, fareperiode, friland		100	6,78
Årsso, løbe- og drægtighedsstald, løsgående, dybstrøelse		100	15,83
Slagtesvin, Dybstrøelse	31 - 110 kg	10	0,27
Smågrise fra 7,2 kg, Dybstrøelse	7 - 31 kg	10	0,05
Dyreenheder i alt			22,93

Almindelige sæsonudsving i husdyrproduktionen samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres. Tilpasninger, f.eks. som følge af ændrede vægtgrænser indenfor samme dyregruppe, accepteres også, så længe det samlede antal DE ikke overskrides.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

For § 10 tilladelser vil den generelle miljøregulering med krav til staldindretning, udbringning af husdyrgødning osv. jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen, normalt være tilstrækkelig i forhold til BAT vurderingen (bedste tilgængelige teknik), jf. notat af 28. januar 2008 fra Miljøstyrelsen.

I den aktuelle sag, er alle dyr enten udegående eller opstaldet på dybstrøelse. Ved opstaldning på dybstrøelse er den faktiske ammoniakfordampning ved standartforudsætningerne, lig med den vejledende emissionsgrænseværdi. Kommunen har ikke fundet begrundelse for at stille yderligere krav til BAT.

Samlet vurdering

Kommunen finder, at de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik er truffet, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

4. Gødningstyper og -håndtering

4.1 Husdyrgødning

Vilkår:

4.1.1 Kommunens forskrift for opbevaring af olie og kemikalier skal følges.

Der er stillet vilkår om, at kommunens regulativ for opbevaring af olie og kemikalier skal følges. Hensigten er på samme måde at minimere risikoen for forurening af jord, overfladevand og grundvand.

Den producerede husdyrgødning på ejendommen er dybstrøelse. Der produceres i alt på ejendommen 435 tons dybstrøelse pr. år. Dybstrøelsen opbevares i markstak.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ansøgers foranstaltninger vedr. opbevaring og håndtering af husdyrgødning med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til kravene til BAT på området.

5. Bedriftens påvirkninger af natur og miljø

5.1 Ammoniakfordampning og naturområder

Beregninger af bedriftens fordampning af ammoniak er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningssystem. Beregningerne bygger på det ansøgte projekt og de vilkår, der fremgår af de foregående afsnit.

Kommunens vurdering af etableringens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg.

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 364 kg N/år i ansøgt drift. Etableringen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 364 kg N/år.

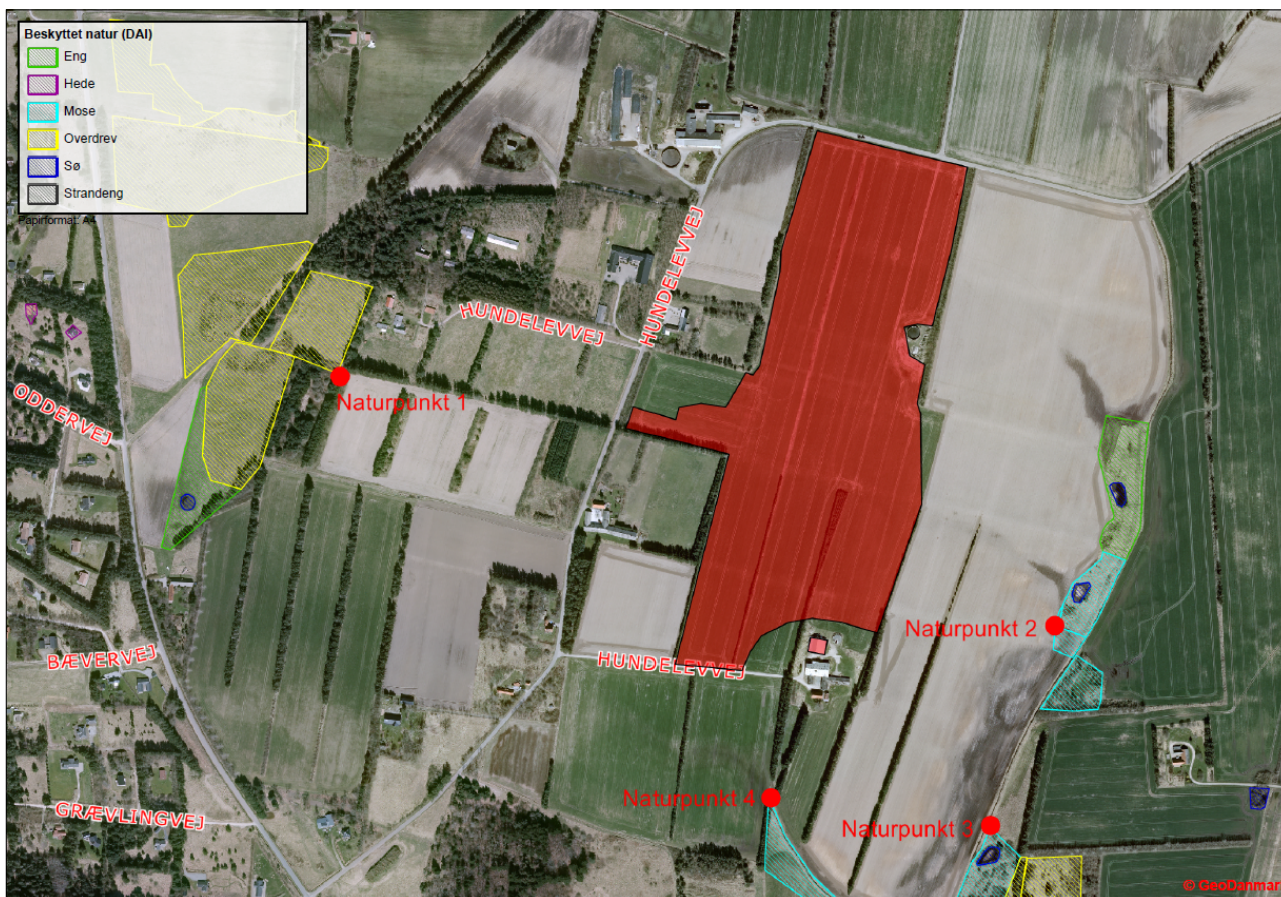
I nærheden af husdyrbruget er der Natura 2000 områder (kategori 1-natur), overdrev omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (kategori 2-natur) og flere mindre overdrev og moser beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven (kategori 3-natur).

Den forøgede belastning af ammoniak fra stald og lager i 5 udvalgte naturpunkter (se nedenstående kort) er beregnet til 0,0 – 0,2 kg N/ha per år. Den samlede belastning af ammoniak fra stald og lager i nærmeste Natura 2000 og § 7 område er beregnet til 0,0 kg N/ha per år.

Kommunen vurderer, at etableringen:

- Vil have en neutral effekt på naturen i Natura 2000 områder (kategori 1-natur)
- Ikke vil påvirke naturarealer beskyttet efter husdyrgodkendelseslovens § 7 (kategori 2-natur) eller heder, moser, overdrev og skove (kategori 3-natur).
- Vil have en neutral effekt på yngle-/rasteområder for arter beskyttede efter EF-habitatdirektivet bilag IV

Kommunen vurderer samlet, at den projekterede etablering kan gennemføres uden negative konsekvenser for den omgivende natur.

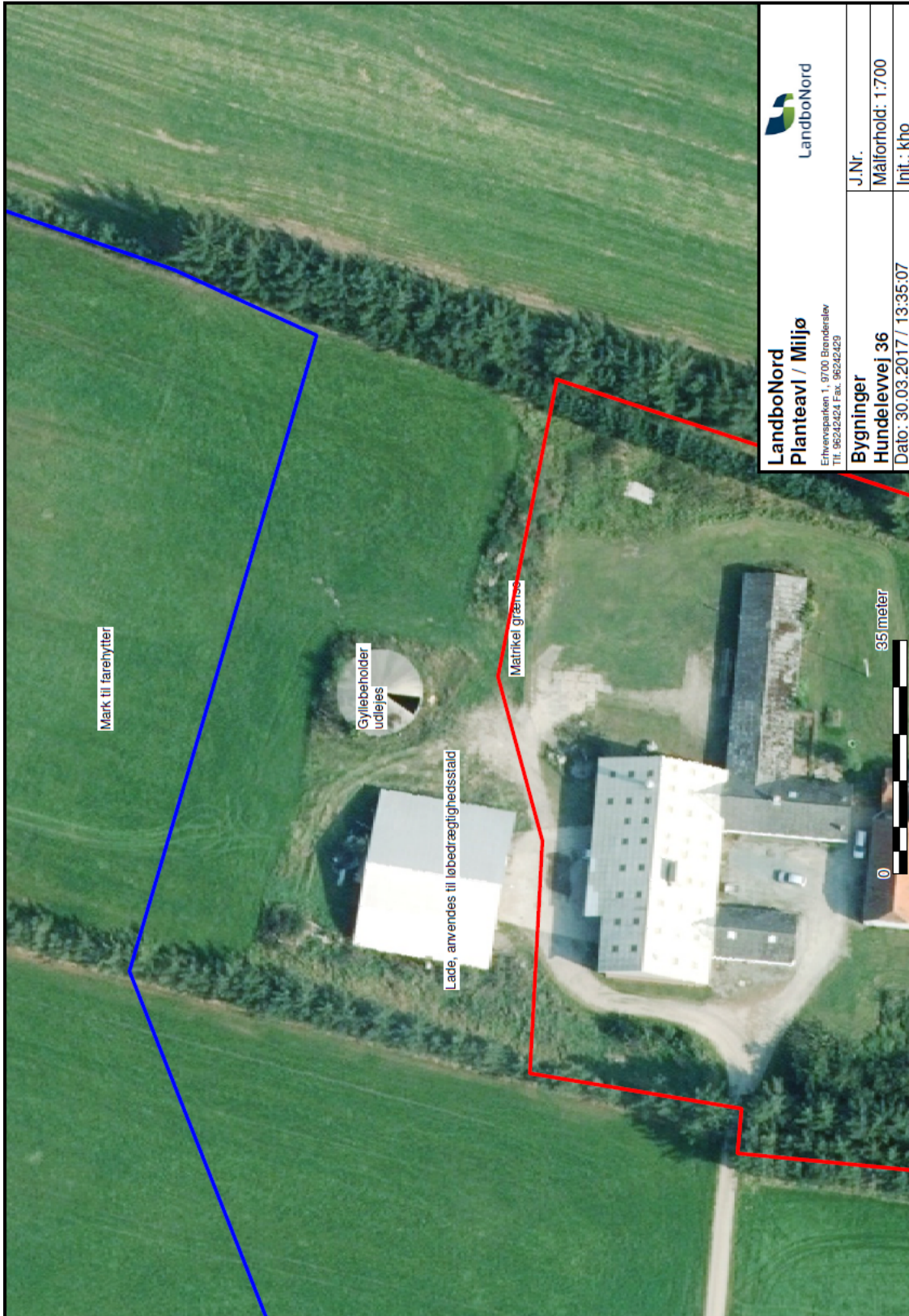

Kommunens detaljerede vurdering af naturforholdene ses i Bilag 1. Bilag 2.

6. Bilag

Bilag 1. Anlægstegetning med nr. på bygningsafsnit og lagre

Bilag 2. Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder

Retsgrundlag

Hjørring Kommune har vurderet, om der i forbindelse med etableringen er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning⁵. Kommunen har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven⁶. Endvidere har kommunen vurderet, om det ansøgte projekt i sig selv eller tilsammen med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-områder og/eller yngle- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter væsentligt⁷. Herved har kommunen sikret sig, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelige med hensynet til omgivelserne⁸.

Kommunens vurdering af etableringens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg.

Beskyttet natur (naturbeskyttelses-, husdyrgodkendelsesloven og habitatdirektivet)

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden. Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m² i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m² eller derover. De beskyttede vandløb er udpeget af de tidligere amtsråd og godkendt af miljøministeren.

Arealer, der er mindre end 2.500 m², er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår en mosaik af naturtyper med et samlet areal på 2.500 m² og for moser, også hvis de ligger i tilknytning til søer eller vandløb.

Husdyrgodkendelseslovens § 7 fastsætter en beskyttelse af en række konkrete ammoniakfølsomme naturtyper. Inden for de internationalt beskyttede Natura 2000-områder (kategori 1-natur) kan der således maksimalt tillades en total ammoniakbelastning på 0,2 – 0,7 kg N/ha/år, afhængig af antallet og størrelsen af øvrige husdyrbrug i nærområdet. Samme lov fastsætter også beskyttelsen mod ammoniak på udvalgte naturtyper uden for de internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om hømoser, lobeliesøer og heder over 10 ha samt overdrev over 2,5 ha (kategori 2-natur), der er beskyttet mod en total ammoniakbelastning på mere end 1 kg N/ha per år, fra et givent husdyrbrug⁹.

Beskyttelsesniveauet på øvrige heder, moser og overdrev beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove (kategori 3-natur) beror på en konkret vurdering af, om der er tale om et naturområde af særlig regional eller lokal interesse¹⁰.

⁵ Jf. § 23 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁶ Jf. § 29 i Husdyrgodkendelsesloven

⁷ Jf. §§ 7, 8 og 11 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

⁸ Jf. § 19 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁹ Jf. Bilag 3, A, Nr. 2 i Bekendtgørelse nr. 211 af 28. februar 2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

¹⁰ Jf. Bilag 3, A, Nr. 3 i Bekendtgørelse nr. 211 af 28. februar 2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Denne vurdering beror først og fremmest på en vurdering af områdets naturkvalitet på en skala fra I – V (høj, god, moderat, ringe og dårlig). Naturkvaliteten vurderes dels efter områdets struktur, dvs. vegetationssammensætning, drift af arealet herunder evt. afgræsning samt naturtypekarakteristiske strukturer. Desuden vurderes kvaliteten i forhold til diversiteten og artssammensætning på arealet, samt arternes følsomhed overfor ammoniak. Registrerede plantearter kategoriseres i denne sammenhæng som hhv. særligt værdifulde, positive, typiske, problematiske eller øvrige på baggrund af en artsliste udarbejdet af DMU. Endelig vurderes arealets værdi som levested for fredede eller rødlistede arter af planter og dyr og som yngle- og rasteområde for arter beskyttede efter habitatdirektivet (Bilag IV-arter).

Herudover inddrages en række øvrige forhold i vurderingen af krav til den maksimale ammoniakbelastning. Det gælder områdets:

- Status i kommuneplanen, herunder om det er omfattet af en udpegning som værdifuldt naturområde, økologisk forbindelse, rekreativt område eller værdifuldt kulturmiljø
- Status i forhold til fredninger, handleplaner for naturpleje eller anden planlagt naturindsats

Endelig inddrages hensynet til områdets ammoniakfølsomhed i forhold til den ammoniaktilførsel arealet modtager fra andre kilder. Det vil dels sige den generelle baggrundsbelastning i området, men også tilførslen fra konkrete lokale kilder, såsom husdyrbruget nuværende produktion, samt udbringning af gødning på nærliggende arealer.

Påvirkning af natur

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lagre er beregnet til 364 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 364 kg N/år. Ammoniakfordampning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning indgår ikke i beregningerne.

Natura 2000 (Kategori 1- natur)

Screening

Der ligger ingen Natura 2000 områder indenfor ejendommen. Nærmeste Natura 2000 område er Rubjerg Knude og Lønstrup Klint (EF-habitatområde 7), der ligger omkring 1,2 km nordvest for driftsbygning og folde.

Habitatområdet "Rubjerg Knude og Lønstrup Klint udgør ca. 292 ha, hvoraf langt størstedelen er kortlagt som beskyttet overdrev efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er naturtyperne Kystklint/klippe, Havtornklit, Hvid klit, Næringsrig sø, Grå/grøn klit og Kalkoverdrev.

Kystklint/klippe og Hvid klit findes primært i den vestlige del af området og defineres i husdyrloven ikke som ammoniakfølsomme naturtyper. Havtornklit udgør arealmæssigt den største del af området (ca. 119 ha), mens Grå/grøn klit udgør ca. 55 ha. og Kalkoverdrev ca. 9 ha. Næringsrig sø findes kun ét sted i den nordligste del af området.

I området foretages der desuden omfattende naturpleje bl.a. finansieret af offentlige midler.

Konsekvensvurdering

Naturpunkt 5

De nærmeste naturtyper i habitatområdet er Grå/grøn klit og Havtornklit langs Rubjergvej, umiddelbart syd for klitplantagen. Dette område domineres af store, sammenhængende Havtornkrat, men indeholder også områder med mere åbne naturtyper. I området er registreret 47 arter, her i blandt 2 særligt værdifulde positivarter (tabel II). Naturtilstanden i den kortlagte del af området er angivet til tilstandsklasse 3 (middel).

Habitatområdet desuden er levested for bilag IV- arterne Spidssnudet frø og Markfirben. Særligt sidstnævnte har en stor bestand i området.

Tålegrænsen for naturtypen Grå klit og grønsværklit (habitatnaturtype 2130) ligger ifølge de nyeste videnskabelige data i intervallet 8-15 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning med kvælstof i området, er ifølge de nyeste data fra 2013 angivet til 7,3 kg N/ha per år.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau i forhold til kategori 1-natur varierer alt efter husdyrtætheden i området. Ifølge husdyrloven er det skrappeste krav der kan stilles til kategori 1-natur på 0,2 N/ha per år. Dette hvis der findes flere en et husdyrbrug der skal medregnes i den kumulative effekt til området.

Den samlede ammoniakpåvirkning til området er beregnet til 0,0 kg N/ha per år (Tabel I) og husdyrlovens beskyttelsesniveau er dermed overholdt.

Konklusion

Kommunen vurderer, at etableringen har en neutral effekt på Natura 2000 området, der ikke vil forhindre områdets naturtyper og arter i at opnå gunstig bevaringsstatus.

Kategori 2- natur

I nærheden af ejendommen er der registreret kategori 2-overdrev (Fig. 1).

Naturpunkt 1:

En overdrev over 2,5 ha og dermed et § 7 areal.

Arealet ligger udenfor områder udpeget som særligt værdifuldt naturområde, værdifuldt naturområde eller økologisk forbindelse i Kommuneplan 2017.

Tålegrænsen for overdrev ligger i intervallet 10 - 20 kg N/ha/år, men afhænger af en konkret vurdering af det aktuelle areals naturkvalitet og artssammensætning. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 7,3 kg N/ha per år.

Da området er kategori 2- natur må totalbelastningen med ammoniak fra stald og lager på arealet ikke overskride 1,0 kg N/ha per år.

Efter etableringen tilføres samlet 0,0 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket ikke overskrider den tilladte totalbelastning på 1,0 kg N/ha per år for § 7 området.

Kategori 3- natur

I nærheden af husdyrbruget er der registreret flere overdrev, moser, enge og vandhuller beskyttet

efter naturbeskyttelseslovens § 3 (Fig. 1). Det er kommunens vurdering, at der ikke ligger ammoniakfølsom skov nær husdyrbruget.

For kategori 3-natur gælder, at kommunen ikke kan fastsætte krav om en samlet, maksimal merdeposition på mindre end 1,0 kg N/ha/år. For naturområder, hvor depositionen er beregnet til mindre end 1,0 kg N/ha/år, vurderer kommunen at det ikke er nødvendigt at foretage en vurdering af den berørte natur. For naturområder, hvor depositionen er beregnet til mere end 1,0 kg N/ha/år, kan kommunen efter en konkret vurdering af naturområdet, tillade en højere deposition.

Naturpunkt 2, 3 og 4:

Tre moser af varierende størrelser fra ca. 0,5 til 5 ha, der er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3. Arealerne ligger udenfor områder udpeget som særligt værdifuldt naturområde, værdifuldt naturområde eller økologisk forbindelse i Kommuneplan 2017. Tålegrænsen for mose ligger i intervallet 15 - 25 kg N/ha/år, men afhænger af en konkret vurdering af det aktuelle areals naturkvalitet og artssammensætning. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 11,3 kg N/ha per år. Tålegrænsen for naturtypen kan være overskredet allerede ved den generelle baggrundsbelastning.

Det er i dette tilfælde ikke nødvendigt at stille krav til den maksimalt tilladte merbelastning med ammoniak på arealet, da denne ikke overskrider 1,0 kg N/ha per år, hvilket er det skrappeste krav kommunen kan stille til kategori 3- natur.

Ved udvidelsen tilføres der mellem 0,0 og 0,2 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket ikke overskrider den tilladte merbelastning på 1,0 kg N/ha per år for kategori 3- naturen.

Kommunen vurderer samlet, at ammoniakbelastningen fra stald og lager har en neutral effekt for de berørte arealer (naturpunkt 1-5) (Tabel I).

Påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV arter

Yngle- og rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV, er beskyttet mod beskadigelse og ødelæggelse.

Screening

Hjørring Kommune har ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV i nærheden af husdyrbruget, men følgende arter omfattet af bilag IV kan have yngle- eller rasteområder på arealer i nærheden.

Odde *Lutra lutra* og flere arter af Flagermus findes udbredte i det meste af kommunen. Arterne vurderes dog ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Spidssnudet frø *Rana arvalis*, Løgfrø *Pelobates fuscus*, Strandtudse *Bufo calamita*, Stor vandsalamander *Triturus cristatus* og Markfirben *Lacerta agilis*, findes alle i dele af Kommunen. Disse arter kan potentielt alle blive negativt påvirket af øget ammoniaktilførsel til deres yngle- og rasteområder. Eksempelvis kan dette medføre forringet vandkvalitet i ynglevandhuller for padder eller det kan skabe øget tilgroning af lysåbne naturtyper, hvilket bl.a. medfører et ændret mikroklima med lavere temperatur, samt forringelser i fødeudbuddet til skade for både padder og

firben. Yngle- og rasteområder for disse arter i området vil normalt begrænse sig til områder beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Nærmeste registrerede forekomst af kvælstoffølsomme bilag IV - arter ligger mere end 1 km fra husdyrbruget. Det er derfor ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning.

Konsekvensvurdering & Konklusion

Kommunen konkluderer på ovenstående baggrund, at det ikke er nødvendigt at foretage en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på de nævnte bilag IV arter.

Øvrige bemærkninger

Vurderingen bygger på tolkning af luftfoto, beregning af ammoniakbelastning i husdyrgodkendelse.dk samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

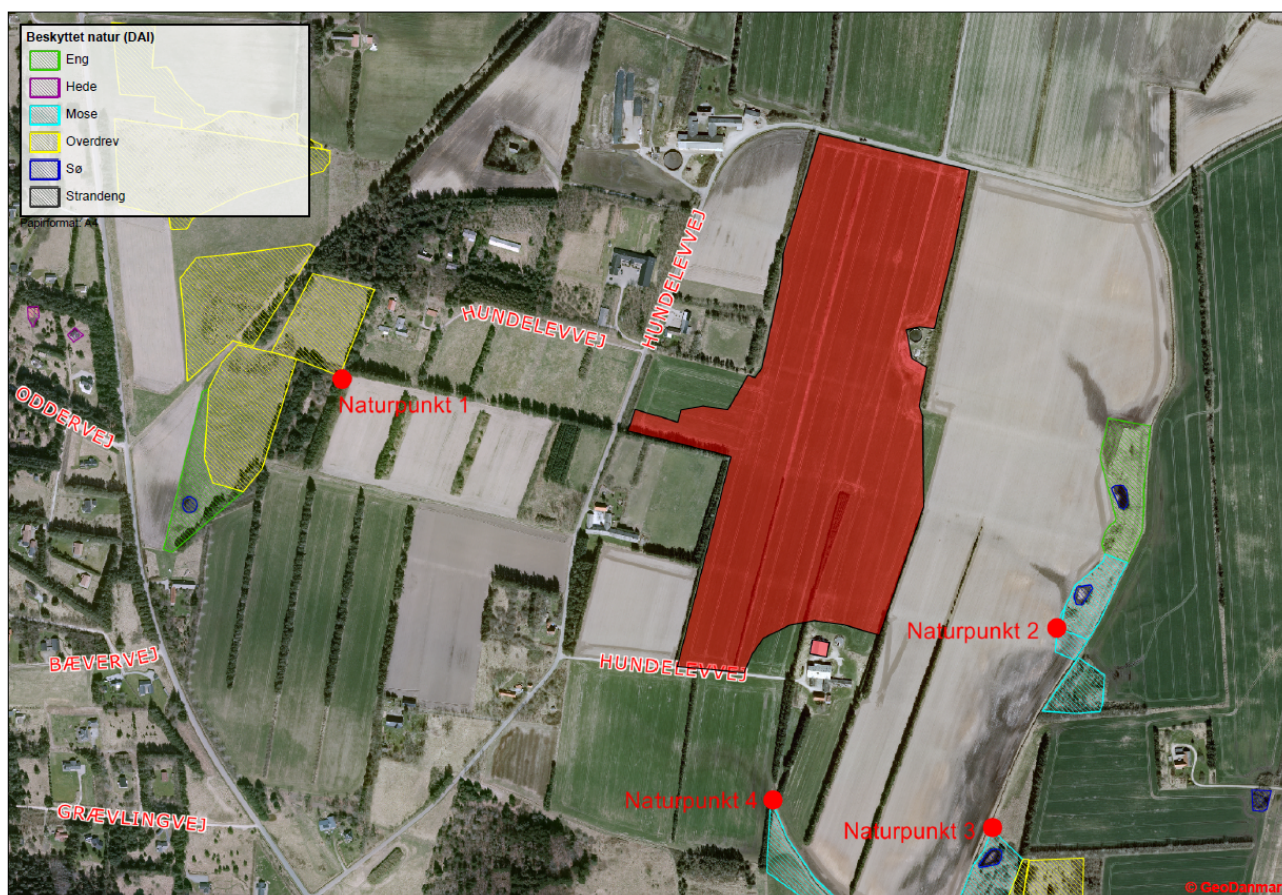
Tabel I: Beregnet ammoniakbelastning i udvalgte naturpunkter:

Naturpunkt	1	2	3	4	5
Naturtype	Overdrev	Mose	Mose	Mose	Natura 2000
Natur-kategori	2	3	3	3	1
Tålegrænse (kg N/ha per år)	10-20	15-25	15-25	15-25	8-15
Baggrundsbelastning (2013) (kg N/ha per år)	7,3	11,3	11,3	11,3	7,3
Merdeposition fra stald og lager (kg N/ha per år)	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0
Tilladt merdeposition (kg N/ha per år)	-	(1,0)	(1,0)	(1,0)	-
Totalbelastning fra stald og lager (kg N/ha per år)	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0
Tilladt totalbelastning (kg N/ha per år)	1,0	-	-	-	0,2 – 0,4 - 0,7
Afstand fra stald og lager til naturpunkt^ (m)	751	232	306	174	1.212
Planstatus					Særligt værdifuldt naturområde og Økologisk forbindelse

^Afstand fra stald og lager er opgivet som kortest afstand fra nærmeste stald til naturpunktet.

Tabel II. Registrerede arter for overdrev. Indikatorarter for god naturtilstand er markeret med fed.

Naturpunkt	5
Særligt værdifulde arter (Meget følsomme overfor negative påvirkninger)	Djævelsbid , Lav tidsel,
Positive arter (Moderat følsomme overfor negative påvirkninger)	Feber-nellikerod, Liden klokke, Sumpkarse, Alm. kællingetand, Gul snerre, Spids øjentrøst, Sand-frøstjerne, Knold-rottehale, Sand-star, Knold-ranunkel, Strand-engelskgræs, Håret høgeurt, Gråris, Sand-løg
Alm. typiske arter	Alm. agermåne, Rød svingel, Alm. røllike, art af Mælkebøtte, Bidende ranunkel, Lancet-vejbred, Eng-rapgræs, Havtorn, Tveskægget ærenpris, Hvas randfrø, Æble-rose, Vild gulerod, Alm. hønsetarm, Læge-hundetunge, Vej-engelskgræs, Mark-bynke, Rød-kløver
Problemarter	Vild kørvel, Stor nælde, Lav ranunkel, Horse-tidsel, Kruset skræppe, Alm. fuglegræs, Blød storkenæb, Rynket rose, Hvid-kløver, Alm. rajgræs, Hvid-kløver, Alm. kvik
Øvrige arter	Korbær, art af Bladmos

Figur 1. Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naturpunkt 1-4 (rød prik).